

त्वेन । कीदृशः त्वम् असुर्यः असवः प्राणा येषां सन्ति तेऽसुराः तेभ्यो हितोऽसुर्यः प्राणिहितः । पुरोहितः पुरोऽग्रे हितः स्थापितः सर्वकार्येषु पुरः पूज्यः सर्वदेवानां सूर्यार्धदानानन्तरमेव पूजाधिकारात् । विभु व्यापकमदाभ्यमनुपहिंस्यं ज्योतिः तेजस्त्वमेव तेजोवृष इत्यर्थः ॥ ४० ॥

आयन्त-इव सूर्यं विश्वेदिन्द्रस्य भक्षत ।

वसूनि ज्ञाति जनमानः ओजसा प्रति भागं न दीधिम ॥ ४१ ॥

नृमेधदृष्टा वृहती । आदित्यस्य पुनर्यकृणाम् । आयन्त इति आयन्तः श्रिञ् से-
वायाम् अतः शतरि शपि गुणे प्राप्ति व्यत्ययेन वृद्धिः इव एवार्थे । सूर्यं आयन्तः
आयन्तः एव अर्थादशमयः इन्द्रस्य विश्वा इत् विश्वानि सर्वाण्येव वसूनि धना-
नि वृष्टिधान्यनिष्पत्त्यादीनि भक्षत अभक्षत भजन्ते विभजन्ते (21.) प्राणिभ्यो वि-
भज्य ददतीत्यर्थः भज भागसेवयोः अस्य लुङि तङि प्रथमबहुवचने वृषम् अउभाव
आर्षः आत्मनेपदेघनत इति [पा० ७.१.५.] कस्यादादेशः । सूर्यकिरणा इन्द्रदत्तां
वृष्टिं भूमौ विभजन्तीत्यर्थः । किं च वयं तान्येव वसूनि ज्ञाति पुत्रे जनमाने उत्प-
द्यमाने च ओजसा तेजसा सह प्रतिदीधिम धारयाम स्थापयामेत्यर्थः । किमिव
भागं न भागमिव यथा स्वभागं पुत्रादिषु धारयामस्तथेत्यर्थः । धि धृतौ लङ् व्य-
त्ययेन शपः श्लुः द्विवम् तुजादित्वादभ्यासदीर्घः ॥ ४१ ॥

अद्या देवा उदिता सूर्यस्य निरःकृतः पिपृता निर्वद्यात् ।

तन्नो मित्रो वरुणो मामकृतामदितिः सिन्धुः पृथिवीऽउत द्यौः ॥ ४२ ॥

कुत्सदृष्टा त्रिष्टुप् दध्नादित्यग्रकृत्रयणे विनियोगः । दीव्यन्ति दीप्यन्ते इति दे-
वाः रश्मयः हे देवाः नोऽस्मानंकृतः पापात् निःपिपृत निर्मुञ्चत अवद्यात् दुर्ग-
शसोऽपि निःपिपृत पृथक् कुरुतं अस्माकं पापानि दुर्गशांसि च नाशयतेत्यर्थः ।
क्व अद्यास्मिन्दिने सूर्यस्य उदिता उदिते उदये अद्य सूर्यादयेऽस्मान् शुद्धान्कुरुते-
त्यर्थः । अद्येत्यत्र द्यचोऽतस्तिङः निपातस्य चेति [पा० ६.३.१३५.१३६.] दीर्घः ।
अन्येषामपि दृश्यत इति [पा० ६.३.१३७.] दीर्घः पिपृतेत्यत्र । किं च मित्रादयः तत्